

Exkurzie

Exkurzia je mimoškolská organizačná forma, ktorá umožňuje žiakom poznávať predmety, javy a procesy v podmienkach reálnej praxe, v príslušnom prostredí a v typických podmienkach. Bezprostredné pozorovanie a poznávanie prispieva k vytváraniu predstáv a vedomostí. Exkurzia podporuje názornosť vyučovacieho procesu, poukazuje na praktický význam osvojovaných poznatkov, podporuje spojenie teórie s praxou, profesijnú orientáciu žiakov, umožňuje zážitkové učenie, vytvára a upevňuje vzťahy v žiackych kolektívoch.

Vhodnými sú napr. návšteva Observatória v Starej Lesnej, Hvezdáreň v Rimavskej Sobote, **kreatívnej fabriky SteelPARK v Košiciach**, vedecko-výskumných inštitúcií ako Ústav fyzikálnych vied PF UPJŠ, Slovenská akadémia vied a pod.

Aby exkurzia splnila svoje výchovné a vzdelávacie ciele, je potrebné dodržať správny spôsob jej realizácie. Odporúčaný postup je nasledovný:

Príprava exkurzie

Príprava učiteľa:

- Oboznámiť sa s objektom exkurzie, s cieľom zistiť vzdelávacie a výchovné možnosti.
- Navštíviť miesto exkurzie, zistiť podmienky i možnosti vzdelávacích aktivít, prípadne získať informácie z literatúry a internetu. Dohodnúť s miestnym sprievodcom čas a postup exkurzie.
- Zaradiť do ročného plánu školy a predmetu, určiť miesto a dátum konania, predložiť na schválenie riaditeľovi školy.
- Zabezpečiť dopravu, úrazové poistenie, poistenie vo vysokohorskom prostredí, v prípade viacdňovej exkurzie zaistiť ubytovanie.
- Vytvoriť návrh školskej akcie, ktorý musí obsahovať: názov a zámer exkurzie, termín, miesto a čas odchodu, predpokladaný návrat, miesto a trasu pobytu, spôsob prepravy, počet účastníkov (z toho počet žiakov a sprievodcov, meno vedúceho akcie), program, podmienky stravovania a ubytovania, rozpočet. Šablóna návrhu na organizačné zabezpečenie školskej akcie je uvedená nižšie.
- Určiť ciele a plán exkurzie.
- Premyslieť a zabezpečiť metodické i materiálne požiadavky exkurzie, napríklad fotoaparát, kameru, rôzne atlasy, zaobstaráť lekárničku.

Príprava žiakov

- Motivovať žiakov: objasniť ciele, plán a obsah exkurzie.
- Informovať ich o mieste a trvaní exkurzie, spôsobe prepravy.
- Oboznámiť rodičov, resp. zákonných zástupcov s cieľmi a organizačným zabezpečením exkurzie, získať písomný súhlas o účasti ich dieťaťa na exkurzii. Informovať ich o mieste a čase zhromaždenia, o predpokladanom príchode. Zabezpečiť možnosť telefonného kontaktu počas celej doby konania exkurzie.
- Poučiť žiakov o pravidlách správania i bezpečnosti, o rizikách spojených s pobytom v prírode, o dopravných a ekologických predpisoch.

- Odporučiť, čo si majú so sebou vziať – financie, kultúrne poukazy, preukaz poistenca, občiansky preukaz, lieky, stravu, písacie potreby, vhodné oblečenie a obuv.
- Podľa témy exkurzie zopakovať so žiakmi potrebné učivo a prideliť im úlohy, ktoré majú v priebehu exkurzie riešiť, sledovať, zaznamenávať. Upozorniť ich, ako to bude hodnotené.

Realizácia exkurzie

- Po príchode na miesto, pripomenúť žiakom ciele, plán a úlohy exkurzie, bezpečnostné predpisy, upozorniť na systém pohybu.
- Potom nasleduje samotné uskutočnenie exkurzie s učiteľom a miestnym sprievodcom, ktorý vysvetľuje, podnecuje a usmerňuje zvedavosť žiakov.
- Upozorňovať na zaujímavé momenty, pýtať sa žiakov, odpovedať na ich otázky, dbať na dodržiavanie bezpečnostných pokynov aj na riešenie pridelených úloh. Žiaci pozorujú a prejavujú svoju aktivitu otázkami.
- V záverečnej diskusii zrekapitulovať priebeh exkurzie, skontrolovať žiacke úlohy, stručne zhrnúť a zhodnotiť exkurziu.

Zhodnotenie a využitie výsledkov exkurzie

- Na nasledujúcej vyučovacej hodine vyhodnotiť splnenie cieľov a úloh exkurzie.
- Overiť, čo si žiaci zapamätali. Nejasnosti a nepresnosti odstrániť vysvetľovaním alebo inými metódami.
- V ďalšej učebnej činnosti žiaci pracujú s materiálom, ktorý získali.

Ukážka – SteelPARK, kreatívna fabrika, Košice

SteelPARK je zábavné technické centrum pre deti a mládež, ktoré existuje už dva roky. Formou interaktívnych pokusov a hier sa návštevníci zoznamujú so zákonmi prírody, sveta a vesmíru. Zábavným spôsobom sa najmä u detí prebúdzajú záujem o tajomstvá okolitého sveta, nezabudnuteľnými zážitkami objavujú úžasný svet fyziky. Deti behajú po celom trojposchodovom ihrisku, skúšajú jednotlivé atrakcie, experimentujú, poradie si určuje každý sám.

Jednoduchým, ľahko pochopiteľným spôsobom návštevníci zisťujú fyzikálny princíp Gaussovho dela, putovania laserového lúča cez rôzne optické komponenty, levitujúcej guľôčky, blesku, či magnetickej kvapaliny. Svoje vedomosti si môžu prehlikať aj počas zaujímavých prednášok a filmu v 3D kine.

Osobne sme sa mohli presvedčiť, aký dojem zanecháva približovanie tajov fyziky hrovou formou. V súčasnej dobe, kedy sa osobné skúsenosti čoraz častejšie zamieňajú za počítačové simulácie, mohli žiaci na vlastnej koži okúsiť množstvo zážitkov. Sami boli aktérmi týchto hier, zmerali si svoj pulz a ekg, zahrli futbal pomocou malých robotov, prevrtili sa do stredu zeme a mnoho iných.

Výstava mimoriadnych exponátov je doplnená dojjazyčným slovensko-anglickým popisom, ktorý stručne vysvetľuje fungovanie experimentu a jeho fyzikálny princíp. Ďalšie informácie, aktuality a rôzne zaujímavosti sú prístupné na webovej stránke: <http://www.steelpark.sk/>.

Návrh na organizačné zabezpečenie školskej akcie

EXKURZIA

Škola:

Školský rok:

Trieda(y):

1. Názov akcie (jej zámer):

Termín:

Miesto:

Trasa (pri turistike a zájazdoch):

Spôsob prepravy:

Miesto a čas odchodu:

Miesto a čas návratu (približne):

2. Počet účastníkov spolu:

Z toho – počet žiakov:

– počet sprievodcov:

Ďalší pedagogický pracovník v špeciálnych funkciách (uviesť aké funkcie):

Meno pedagogického vedúceho:

3. Program akcie:

Jednodenné – rozpísať program na celý deň

Viacdenné – len dlhšie akcie vyplývajúce z pôvodného plánu; podľa potreby aj v prílohe

1.

2.

3.

4.

4. Podmienky stravovania a ubytovania:

Spôsob stravovania:

(zásoby, objednávky, vlastná príprava)

Podmienky ubytovania:

5. Rozpočet na osobu: (€/ osoba)

Náklady:	Príjmy:
- Cestovné:	- Zálohová úhrada žiakov:
- Stravné:	- Dotácia školy:
- Ubytovanie:	- Iné príjmy:
- Vstupné:	Príjmy spolu:
- Ostatné výdavky:	

Predpokladané náklady spolu:

6. Príprava žiakov a sprievodcov na plánovanú akciu:

Uviesť miesto, čas a spôsob prípravy:

a) Kondičná (lyžiarske zájazdy, turistika a pod.)

b) Odborné poučenie (o správaní sa v horách, pri vode, o ochrane prírody a pod.)

c) Ďalšie bezpečnostné opatrenia

7. Vyjadrenie riaditeľa školy k návrhu:

S plánovanou akciou poľa predloženého návrhu súhlasím / nesúhlasím

Schválil:

Spracoval:

V

dňa